

JANEZ FERKOLJ

Prenova Cerkve

Življenje je milost in Bog nam je odmeril življenjsko pot v času, ko nam je dano živeti. To je čas, ki nam je dan za ljubezen do Boga in bližnjega, kar določa tudi vso urejenost in pravilnost misli, besed in dejanj. Vsak trenutek zase nas kliče k spreobrnjenju, k obrnitvi k Bogu. To je tudi naloga Cerkve: voditi h Kristusu, iz čigar osrčja je bila rojena na križu na Kalvariji. Pričujoče besedilo nas bo popeljalo k nekaterim razgledom, ki pomenijo naravnost k prenovi, spreobrnjenju udov Kristusove Cerkve, da bi mogli v Kristusu zajemati njegovo večno novost. Vabi nas, da bi obnovili zavest cerkvenosti duše in s pomočjo svetniških zgledov zahrepeneli po vedno novem obračanju k veri v Troedinega Boga. Kajti: »Nobene službe ne po svetni ne po božji postavi ni mogoče opravljati brez svete pravičnosti v stanju milosti.«¹

Kardinal Robert Sarah v knjigi o Benediktu XVI. pravi: »Izkušnja pokoncilskih let je razkrila škodo, ki nastane, če Cerkev in liturgija postavljata v središče sami sebe. Toda obredna in kulturna razsežnost katoliške liturgije ima globoko središče in smer. Nujno je, da najdemo to središče in smer! Prepričan sem, da bo to pereče vprašanje, s katerim se bo treba spoprijeti in ga rešiti, če nočemo zapasti v nepomembnost ter še pospešiti izpraznitev naših cerkva in naših že opuščenih bogoslužij, zlasti pri mladih ... Benedikt XVI. je spet postavil razsežnost svetega v liturgiji. Uprl se je nekaterim sociologom in teologom, ki so hoteli trditi, da pri postmodernem človeku sploh ni več prostora za sveto niti za svetost, češ da je vse sveto. Toda če je vse sveto, ni nič več sveto. Takšno razmišljanje je odprlo vrata današnjemu relativizmu in nihilizmu, ki uničujeta človeka in družbo od znotraj. Ljudi našega časa, zlasti mlade, je

treba ponovno uvajati v svetost obreda in življenja. Po tem globoko hrepenijo, tudi če ne znajo povedati.«²

P. Glorieux pravi o sveti maši kot vrhuncu vere: »Jezus je človek in Bog obenem. Po njegovi besedi je pot, resnica in življenje. Edini srednik, da povzamemo trditev svetega Pavla: ‚En Bog je; eden je tudi srednik med Bogom in ljudmi, človek Jezus Kristus, ki je dal sam sebe v odkupnino za vse‘ (1 Tim 2,5)... To je pristni nauk Cerkve, ne človeška iznajdba, ampak razodetje, ki prihaja od Boga. ‘Če bi vam mi ali če bi vam angel iz nebes oznanjal drugačen evangelij, kakor ste ga prejeli, bodi zavržen,« pravi sveti Pavel. Tu ne more nihče ničesar spreminjati; nimamo pravice pačiti Kristusa, ga zmanjševati ali spreminjati.»³

Sloviti teolog 20. stoletja Henri de Lubac je véliki teolog ljubezni do Kristusove neveste, Kristusovega skrivnostnega telesa: Cerkve. Izredno je ljubil Cerkev. To nekoliko preseneča, saj je zelo dobro poznal njeno zgodovino, ki vsebuje kar nekaj ne ravno slavnih strani. Cerkev je videl zelo jasno v njeni zgodovini in kot njen zavzet kristjan. Po drugi strani je sam veliko trpel ne le za Cerkev, ampak tudi zaradi Cerkve. Skrivnost Cerkve je še globlja, še težja za verovanje kakor Kristusova skrivnost. Kako se de Lubac približa Cerkvi s svojimi razmišljanji, kako se Cerkev predstavi njegovemu pogledu, na podlagi katerega jo je občudoval? Katere bistvene strukture v njej odkrijejo njegove oči? Že prve strani v Catholicisme nam predstavijo de Lubaca v razmišljanju o Cerkvi skozi zvitke Svetega pisma. Spomni nas, da edinost Cerkve predpostavlja »prvotno naravno edinost, edinost človeškega rodu«⁴. Povede nas na začetek prve Mojzesove knjige ter k družbeni razsežnosti, vesoljni razsežnosti katolištva; ne zato, ker je takrat, ko je knjiga izšla, vladalo zanimanje za družbeno, ampak ker Sveto pismo vse od začetka tako predstavlja Cerkev. Vendar prav tako od začetka Sveto pismo navaja, da je greh razdril to čudovito edinost. Sveti Avguštin pravi, da je »Adam padel, ter se razletel, s svojimi drobci je posejal ves svet.«⁵ Kristus pa je kakor igla, ki v bolečem trpljenju vse vleče za seboj ter popravlja nekoč raztrgano Adamovo obleko. Skupaj šiva obe ljudstvi, Jude in pogane, in jih za vedno popravlja

eno. De Lubac rad uporablja prisposodbe cerkvenih očetov. Dobri pastir: Kristus je na svoje rame dvignil ovco, ki ne pomeni »nič drugega kot enkratno človeško naravo«. Še več, to človeško naravo je »prevzel vase«. Kakor sta napovedovala Izaija in veliki duhovnik Kajfa, je zbral »vsa ljudstva v eno čredo«.

De Lubac ugotavlja, da avtoriteto v Cerkvi, žal, pojmujejo kot zunanjo prisilo, kot sovražnico, vse izvrševanje avtoritete imajo za tiranijo. Cerkveno učiteljstvo prenašajo samo z nepotrpežljivostjo, njegove odloke zavračajo kot zlorabo oblasti. Kako more biti mirna ves tolikerih sinov Cerkve, ki vsak dan, ne da bi si sploh vezlo čas za razmišljanje, obtožujejo svojo mater in svoje brate, pri tem pa jim tuja množica ploska. V resnici bi se imela Cerkev pravico veliko bolj pritoževati nad njimi. V to življenje smo rojeni; in mati, ki nas v to rodi, je Cerkev, Kristusova nevesta. Če bi naši obredi prihajali od človeka, bi bili prazni in naše zedinjenje nepristno. Puščeni bi bili naši samotnosti in naši bednosti. Izhajajoča od Kristusa in oživiljena z njegovi duhom nas Cerkev iz tega iztrga. Bog je tisti, ki nas po Cerkvi rešuje, Bog je tisti, ki nas po Cerkvi zbira. Uvedeni smo v nov svet, svet milosti. Po besedah svetega Pavla je to »nova stvar.«

Cerkev je skrivnost. Skrivnosti ne moremo izenačiti z uganko. Niti v pomenu katere koli iracionalne nesmiselnosti niti preprosto nasprotujoče dejanskosti, toda pred čemer bi morali umolkneti z vse razumskim naporom ... kot navpična in gladka stena, v katero lahko zgolj trčimo; niti v pomenu začasno časovne skritosti, katere razjasnitev bi zahtevala porast našega znanja ali povečanje naših zmognosti. Padli bi v pojmovanje, kakor v dobi razsvetljestva, kjer bi se človek z dozorevanjem svojega razuma in s svoji vstopom v odraslost usposobil za obdelavo ali prilastitev do tedaj zanj še nedostopnega področja. Ti pomeni so ne samo zgrešeni, ampak bi dosegli celo nasproten smisel. Skrivnost je namreč na prvem mestu nekaj, kar se nanaša na božji namen o človeštvu, bodisi da se opredeli, bodisi da stremlje k možnostim za uresničenje. Skrivnost nam ni nedostopna na način, da bi vodila v ločitev med njo in nami. Nasprotno, zadeva nas. Se nas dotika, v nas deluje in njeno

odkritje nam pojasnjuje nas same. Skrivnost vsebuje to posebnost, da ima nad nami oblast, ki se odraža zunaj naših prijemov. Zunaj naših prijemov in še vedno obsegajoč razumljiv vidik v okviru, ko se da spoznati našemu razumevanju. Cerkve je skrivnost, ker je izraz Neizrekljivega ter hkrati učinkovito znamenje, preko katerega se bo uresničil odrešenijski načrt. Ker je skrivnost najprej resničnost, prežeta z navzočnostjo, in ne nauk z definicijami. Skrivnost Cerkve ne bo raziskana, če je ne bomo živeli v resnici, preden jo sprejmemo kot znanost. Cerkve moremo kot skrivnost povzeti z eno, najbolj preprosto besedo, otroško, prvo izmed vseh besed: *Cerkve je moja mati*. To nas uvaja v spoznanje, da je Cerkve nosilka življenjske skrivnosti.

Vse poslanstvo Cerkve je rojevati novo človeštvo v Kristusu, rojevati novega človeka, kar pomeni Kristusa v njegovi polnosti. Cerkve se z izpolnjevanjem materinske vloge kaže obdarjeno z osebnostnimi potezami: Cerkve ni samo materinska, Cerkve je mati. Cerkve varuje in goji luč. S tem je kakor kvas edinosti: nadnarodno in nadpolitično, ne onstransko viseča, marveč stalno z učlovečenjsko naravnostjo. Sumljivo in osovraženo jo je storilo to, da je bistveno oboje: Cerkve je eno s svetom in vendar ni od tega sveta. To napravlja ljudi nanjo pozorne; kar je treba preganjati, je vendarle na nek način pomembno. Zadnja knjiga Svetega pisma vseskozi kaže nepojmljivo istočasnost preganjanja, zapeljevanja, rušenja na zemlji in zmagoslavnega vriskanja okrog Jagnjeta v nebesih, Jagnjeta, ki stoji na prestolu kakor zaklano. Cerkvi je lastno, da je človeška in božja; vidna in polna nevidnega; goreča za delo in predana premišljevanju; v svetu navzoča, pa vendar popotnica; tako, da je vse človeško usmerjeno v božje in podrejeno božjemu; vidno k nevidnemu, dejavnost k premišljevanju, sedanje pa k prihodnjemu mestu, ki ga iščemo. »Cerkve ni brezdušna organizacija, marveč živ organizem. Zato za svoj obstoj ne potrebuje gospodarstvenika, direktorja, marveč ljubitelja, srce. Organizem, telo, ki hoče živeti, mora imeti srce. Cerkve, ki je Kristusovo skrivnostno telo, ima takšno srce, ki ga oživlja, to je Sveti Duh. Če bi namreč to srce prenehalo biti, bi apostoli ne oznanjali več evangelija, mučenci bi se

branili prelivati svojo kri, evangelisti ne bi več posredovali resnice, usmiljeni ne bi več izžarevali veselja, molivci ne bi več vztrajali v hvaljenju Boga.«⁶

Drugi vatikanski cerkveni zbor je povedal, da je Cerkev po svojem bistvu »vesoljni zakrament odrešenja« (C 48; CS 45; M 1), ker ljubeča in zveličavna božja volja obsega vse ljudi (B 5; M 7). To poslanstvo je mogoče izpolniti samo, če Cerkev z bivanjem kristjanov v svetu napravi razvidno božjo ljubečo voljo. Cerkev je »zakrament odrešenja« (M 5) kot »zakrament edinosti« (C 26). »Poslanstvo Cerkve se spolnjuje z delovanjem, s katerim v poslušnosti Kristusovih zapovedi in ob nagibanju milosti in ljubezni Svetega Duha postaja v polnosti dejavno navzoča pri vseh ljudeh in narodih, da bi jih z zgledom življenja in z oznanjevanjem, z zakramenti in drugimi sredstvi privedla k veri« (M 5). Samo tako je »Cerkev zakrament, to je znamenje in orodje za notranjo zvezo z Bogom in za edinost vsega človeškega rodu« (C 1). S tem postaja Cerkev »orodje odrešenja vseh ljudi« (C 9). Človeštvo namreč dosega odrešenje tako, da sprejema ljubezen, ki mu jo Bog podarja. Cerkev ljubezen oznanja, da vanjo verujemo. »Zaradi njenega poslanstva, ki ji nalaga dolžnost razsvetljevati ves svet z evangeljskim oznanilom in zediniti v enem duhu vse ljudi, je Cerkev postala znamenje bratstva« (CS 92, 1), da »bo vsem in posameznikom vidni zakrament te odrešilne edinosti« (C 9).

»Ker je celotna Cerkev misijonarska in je delo evangelizacije temeljna dolžnost božjega ljudstva, vabi cerkveni zbor vse kristjane h globoki notranji prenovi« (M 35). »Kristjani, naj živijo kjer koli, morajo z življenjskim zgledom in s pričevanjem besede razodevati novega človeka, ki so ga oblekli s krstom« (M 11). »Krščanska poklicanost je namreč že po svoji naravi poklicanost k apostolatu« (LA 2). »V Cerkvi obstaja različnost službe, a enota poslanstva«, »nobenega uda ni, ki ne bi imel deleža pri poslanstvu celotnega telesa« (D 2). V koncilskem nauku so zelo poudarjene duhovne stvarnosti: molitev, premišljevanje, kontemplacija, adoracija.

Cerkev je za svoj obstoj dolžna hvalo križu. Križ je po eni strani sramota, strašna kazen in trpljenje, po drugi strani pa edino upanje.

Cerkev skupaj s Kristusom nosi sramoto križa in je po Kristusu znamenje upanja. »Obstaja le ena razlika: Kristus edini nosi nedolžen žgočo sramoto križa. Križ Cerkve pa je vedno tudi sramota njenih grešnih udov.«⁷ Kristusovo križanje je dejanje posameznih ljudi v času, ko je bil Poncij Pilat namestnik v Judeji. Vendar to ni samo njihovo osamljeno, ločeno dejanje. Z njihovim dejanjem so vsi grehi vseh časov, kajti vsak greh je zavrnitev božje lastninske pravice; vse zavračanje Boga, greh sveta, je Jezusa spravilo na križ in na križu je bilo to zavračanje premagano v velikem vzkliku: »Dopolnjeno je.«

Občestvo Cerkve raste iz evharistije, zato je evharistija živo središče, srce Cerkve. Ne moremo si misliti enega brez drugega. »Gospod Jezus je postavil evharistijo, da bi daritev na križu mogla trajati skozi vse čase, dokler ne pride. Tako je svoji Cerkvi zaupal spomin svoje smrti in svojega vstajenja. Evharistija je znamenje edinosti, ves ljubezni, velikonočna Gostija, v kateri se prejema Kristus, duša napolnjuje z milostjo in daje poroštvo prihodnje slave« (KKC, Kompendij 271). Evharistija daje pomen križu. V času zadnje večerje je bil Kristus že izdan in prodan, njegova ugrabitev določena in obsodba pripravljena. Toda evharistija pomeni, da ne more Kristusu nihče več vzeti življenja, niti nima nad življenjem pravice. Kristus daje življenje sam od sebe, smrt pomeni daritev in zastonjskost ljubezni. njegova ljubezen je svoboden izraz ljubezni do nebeškega Očeta: »Naj svet spozna, da ljubim Očeta« (Jn14,31).

Jezus Kristus je v evharistiji premagal čas in prostor in tako postal sopotnik svoje Cerkve v vseh časih. Osvoboditev od zemeljske sužnosti je presežena s slavno zmago nad grehom in smrtjo. Dogodek, ki je odprl dostop v obljubljeni dežel, se končuje v njem, ki daje vstop v polnost božjega življenja. Neizmerna ljubezen se skriva; neskončna modrost je na voljo najmanjšim. Nobene razlike ni med zadnjo večerjo na veliki četrtek in mašo, ki se obhaja danes. Beseda večnega življenja daje kristjanom življenje Boga, ker daje pomen njihovi povezanosti in ljubezni, ki jo morajo dajati svetu. Evharistija je hkrati daritev in dar njega samega njegovim ljubljnim. Kristus želi z nami deliti najboljše: ljubezen, s katero je ljubljen od nebeškega

Očeta. Kristusovo darovanje na Kalvariji je prisotno tukaj in danes v njegovi nadčasni moči. Krščanska skupnost na zemlji je eno s svetniki v nebesih. S tem, ko evharistija združuje preteklost s sedanjostjo, je poroštvo in molitev, da bi dosegli gledanje Boga in njegovega kraljestva na zemlji. Zaradi te odprtosti je kristjan sposoben, da se spopade z dejanskimi razmerami, v katerih živi, in da z upanjem gleda na prihodnost. Krščansko upanje je edino dvojno: nanaša se na gledanje Boga in na prihod božjega kraljestva na zemljo.

Henri de Lubac je zapisal: »Kristjani, ki hočejo posegati v svet in ga preoblikovati, morajo najprej pustiti, da jih Cerkev oblikuje. Najprej morajo postati cerkveni ljudje in čutiti s Cerkvijo. Kaj je pravzaprav čutenje Cerkve in kdo ima cerkveno čutenje? O kom smemo reči, da je *anima ecclesiastica*⁸ (cerkvenostna duša)?«⁹ Cerkevni človek ljubi Cerkev, božjo hišo. Cerkev je osvojila njegovo srce, postala je njegova duhovna domovina. V njenih tleh poganja svoje korenine, oblikuje se po njeni podobi, stiska se k njenim izkušnjam. Mistično življenje je razcvet krščanskega življenja in je zavedajoča se aktualizacija božjega daru. Duša sprejema, da v svojih mislih in pri delu ni določena s tem, kar občuti in doživlja, je določena s skrivnostjo vere, kakršno ima Cerkev. Taka duša ni le *anima in Ecclesia* (duša v Cerkvi), verujoča duša, ki se ji zgodi vse, kar se zgodi Cerkvi, Cerkev pa doživi vse, kar se zgodi Kristusu, temveč *anima ecclesiastica* (cerkvenostna duša).

Henri de Lubac v svojem delu *Méditations sur l'Église* opisuje pojem *vir ecclesiasticus* (cerkvenostni mož/človek), naslov, ki ne predpostavlja razlike med klerikom in laikom, ampak človeka krščanskega izvora. Tak človek ljubi lepoto božje hiše. Cerkev osrečuje njegovo srce in je njegova duhovna domovina ter je njegova mati in bratje hkrati. Nič, kar se ji zgodi, ga ne pusti ravnodušnega. Ukorenini se v njene temelje, se oblikuje po njeni podobi. Od nje se uči živeti in umirati, ne obsoja je, pusti pa se ji soditi. Cerkevni človek ljubi in premišljuje zgodovino Cerkve, jo časti in preučuje izročilo. Če se rad v duhu vrača v čase, ko se je Cerkev rojevala, ko je bila Kristusova kri še topla, ko je vera žarela v srcu vernikov, pa se varuje mitov zlate dobe, ko v ospredje stopijo človeške nebrzdanosti. Cerkevni

človek se zaveda, da je Kristus vedno navzoč, včeraj in danes, da nadaljuje življenje do izpolnitve časov in ga ne ponovno začenja.¹⁰ Cerkvena duša je sposobna povsod najti in ljubiti, ker pričakuje Kristusa, ne najde zgolj tega, kar že pozna, ampak v globini odkrije Kristusovo lepoto, ki ji še ni uspelo dati leska. Pri tem ima velik pomen teologija. Božji služabnik Anton Strle je predstavil dvanajst teologov za prihodnost, ki naj bi jih upošteval in preučeval teolog našega časa: Hans Urs von Balthasar, Louis Bouyer, Pierre Teilhard de Chardin, Jean Daniélou, Romano Guardini, Henri de Lubac, sv. John Henry Newman, Karl Rahner, Joseph Ratzinger-Benedikt XVI., Heinrich Schlier, Adrienne von Speyr, Aleš Ušeničnik.¹¹ Umevanje vere zato kliče razumnost po veri, ki omogoči videnje dogme kot ognjišče vesoljne luči. Umevanja vere ne more biti brez nenehnega vračanja k izročilu, se pravi k vrsti rodov, ki so si sledili in živeli iz skrivnost. Velja namreč, da niti posamezen človek niti posamezen rod ni sposoben enako zaobjeti vseh pogledov.

» *'Finis omnium Ecclesia'* (Namen vsega je Cerkev). Cerkev je tako prostrana kakor Božji stvarjenjski načrt. Cerkev je 'notranji temelj' tega načrta. Iz tega najprej sledi bistven pomen vere v Boga Stvarnika za pravilno razumevanje Cerkve. Stvarjenje je prva božja govorica. Brez nje ostaja božja beseda tuja. Vedno jasneje se kaže, da brez prvega člena veroizpovedi, vere «v Stvarnika nebes in zemlje», drugim členom veroizpovedi manjka temelj (KKC 199, 281). Resnica o stvarjenju in Stvarniku je temelj vseh drugih verskih resnic. Brez nje je govor o zavezi, postavi, učlovečenju Božjega Sina, odrešenju in milosti, Cerkvi in zakramentu in novem stvarstvu brez tal. Starocerkvena krstna kateheza se ni zamenjala s katehezo o stvarjenju. In obhajanje velikonočne noči se ne začne brez globokega razloga z branjem poročila o stvarjenju. Prvi korak k spreobrnjenju je vera v enega Boga, Stvarnika nebes in zemlje. Kjer ni vere v enega pravega Boga, tudi Kristusa ni mogoče oznanjati, ne zasajati Cerkve. V stvarjenju je Cerkev napovedana v predpodobah. Stvarjenje zato služi Cerkvi. Prihaja ji na pomoč na njeni poti, v njej dospe do svoje rešitve. V 12. poglavju Knjige Razodetja je rečeno, da je zemlja prišla ženi v puščavi na pomoč, ko je požrla reko vode, ki

jo je zmaj bruhnil za ženo v puščavi, da bi jo uničil (Raz 12,15–16): podoba za to, da je celotno stvarstvo v službi ljubljene neveste, žene, Cerkve. Ta podoba kaže na to, da je ta pomoč namenjena stiskani, preganjani, mučeni Cerкви. Vendar velja tudi obratno, da stvarstvo šele v skrivnosti Cerkve, najde tisto ozdravitev, po kateri nepotrpežljivo hrepeni: 'Vemo, da celotno stvarstvo vse do zdaj skupno zdihuje in trpi porodne bolečine' (Rim 8,22). Cerkev je hrepenenje celotnega stvarstva, ki je 'bilo podvrženo minljivosti po volji njega, ki ga je podvrigel v upanju, da se bo tudi stvarstvo iz suženjstva razpadljivosti rešilo v svobodo poveljanih božjih otrok' (Rim 8,20–21).«¹² Opisano de Lubac strne v misli, ki je odločilna za življenje udov Cerkve, za njihovo življenjsko povezanost s Kristusom, ki je glava Cerkve: »Ne loči se od Cerkve! Nobena mogočnost nima svoje moči. Tvoje upanje je Cerkev. Tvoje odrešenje je Cerkev. Tvoje zatočišče je Cerkev: višja od neba, širša od zemlje. Nikoni se ne postara: njeno življenje je večno.«¹³

Vsakdo ima vlogo v celotni zgodovini človeštva, ki mu je Kristus zagotovil trdnost. Bog je tisti, ki vsakemu daje mesto, razdeljuje milost, nekatere srečuje z živim Jezusom ali z njegovim obrazom, ki odseva v svetnikih, ali pa jih ohranja v teminah. Cerkvena duša spoštuje božje določbe in ne dvomi o delu odrešenja in božji moči razodetja, ki lahko vse spreobrne, vse v vse.

»Moderni ateizem ni več cilj, ampak izhodišče, iz katerega je treba začeti razmišljati in delovati. Dovoljeno je upati, da bo nova pot šla naproti Bogu. Bog ni nikoli zadaj, med ostanki. Ne glede na to, v katero smer nas zanesejo koraki, tam nastopi spredaj, ki nas vabi. Zato lahko prenesemo navidezno noč, kamor nas potopijo 'izginotja Boga', ter brez nepremišljenosti sprejmemo previdnostno vlogo ateizma, v katerem se pripravlja nov razcvet vere: ,Prepričan sem, da je vera pomlad sveta, kakor je ateizem zima. Toda zima ima v sebi vedno pomlad.'«¹⁴ »Božji klic nas vabi na pot luči, odgovor pa pripada nam. kajti svoboden odgovor je predragocen v božjih očeh, da bi ga mogel na kateri koli način prisiliti. Spremlja nas ves čas življenja, nam svetuje, in če uberemo slabo pot, nas bo tudi tam vodil do konca. Daleč od podobnosti z igro na lov

nas zaklad. Razsvetljuje nas podoba Jezusa, ki hodi z emavškima romarjema, ne da bi vedela, kako jima je odpiral um in ogreval njuni srci (prim. Lk, 24,32.45).«¹⁵

Človek Cerkve se izogiba vsakemu klanu in vsaki intrigi. Sveti Janez Henrik Newman pravi: »Raje se izogibajmo vsem neprehtanim besedam, dajmo marveč, da bo naša luč svetila pred ljudmi iz naših del.«¹⁶ Spoznava namreč, da se katoliški duh bolj nagiba k ljubezni kakor k prepiru. Vsaka smiselna pobuda, vsaka odobrena ustanova, vsako novo središče duhovnega življenja mu je povod za hvaležnost. Nenaklonjen je prepirljivosti, ker ve, da pod krinko teoretičnih razprav hudobni duh, ki zna na vse načine sejati razdor, prav posebej bega Cerkev. Cerkvena učiteljica sveta Terezija Deteta Jezusa opominja: »Nisem vojščak, ki se je bojeval z zemeljskim orožjem, ampak z 'mečem Duha, ki je Božja beseda' (prim. Ef, 6,17).¹⁷ Boji se pretirane strogosti, ki zastira duha edinosti tudi tam, kjer je navzoč, vendar pa ne nasprotuje dopustni različnosti mnenj. Nad vse pa postavlja neuničljivo vez katoliškega miru. Že malo izkušnje ga more poučiti, da se na ljudi ni zanašati; a boleča doživetja, ki se z leti kopičijo, mu ne bodo uničila veselja, saj ga Bog sam pomlaja in njegova privrženost Cerkvi se s tem samo še bolj prečiščuje.

Človek Cerkve ljubi cerkveno preteklost. Preučuje njeno zgodovino. V njej slavi in raziskuje izročilo. Izročilo je namreč cerkvenemu človeku velika moč. Zelo dobro ve, da Cerkev v svojem učiteljstvu ne ponuja novih iznajdb in da ne govori sama iz sebe; Cerkev uči samo v skladu z božjim razodetjem in ga razlaga pod notranjim vodstvom Svetega Duha, ki ji je dan za cerkvenega učitelja. Cerkveni človek je ud telesa. Vse, kar hromi, stiska in rani celotno telo, občuti tudi on. Notranji razkroj Cerkve ga boli. Zelo želi, da bi bila Cerkev v svojih udih čistejša, bolj edina, bolj pozorna do duševne stiske ljudi, bolj duhovna v vseh rečeh, odločnejša nasproti popuščanju svetu in njegovi laži. Nad seboj občuti dvojno odgovornost: kot Kristusov služabnik, odgovoren za njegov nauk, se boji, da bi z ustrežljivostjo izdal njegovo polno resnico, kot dušni pastir pa se boji, da bi oslabil krčansko vero ali jo napravil za neznosno.¹⁸

Cerkveno mišljenje je vključno marijansko. Kdor govori o cerkvenem čutenju, mora misliti na tisto mišljenje, ki je navdajalo Marijo, saj Marija pooseblja najbolj popolno uresničenje idealne zamisli o Cerkvi, ona je Mati Cerkve. »Nihče ni rešen razen po tebi, o presveta Devica. Nihče ni rešen hudega, razen po tebi; nihče ne prejme nobenega daru in nobene milosti od Boga, razen po tebi, pravi carigrajski patriarh sveti German. Zato sveta Cerkev pozdravlja in kliče Marijo kot Mater milosti. Nič čudnega ni, pravi sveti Bonaventura, če so se milosti vseh svetnikov izlile v Marijo, kakor stopa vodovje vseh rek v morje. Milost vseh milosti je morala biti podeljena Cerkvi po Mariji, kakor pravi sveti Avguštin: 'Marija ti si polna milosti, ki si jo našla pri Bogu in zaslužila, da jo razlivaš po vsem svetu.'«¹⁹

Marija in evharistija sta neločljivi. Za sklep navajam molitev benediktinskega meniha:

»Iščem te v svetišču.« (Ps 63,3)
 Molk svete hostije, odeni me.
 Skritost svete hostije, pokrij me.
 Ponižnost svete hostije, varuj me.
 Uboštvo svete hostije, bodi vse moje bogastvo.
 Čistost svete hostije, operi me.
 Sijaj svete hostije, razsvetli me.
 Skrito obličje v sveti hostiji,
 vžgi me s svojo ljubeznijo.
 O, sveta hostija, živo telo in dragocena kri
 žrtvovanega Jagnjeta, častim te.
 O, sveta hostija,
 živo telo in dragocena kri
 žrtvovanega Jagnjeta,
 darujem te Očetu.
 O, sveta hostija,
 živo telo in dragocena kri
 žrtvovanega Jagnjeta,
 zedini me s seboj
 zdaj in ob uri moje smrti. Amen.²⁰

Opombe

- ¹ Sveta Katarina Sienska, *Pogovor o božji previdnosti*, MKSBD, Ljubljana 1994, 180.
- ² Prim. Kardinal Robert Sarah, *Mnogo nam je podaril*, Salve, Ljubljana 2023, 62–63.
- ³ Palemon Glorieux, *Sveta maša, vrhunec vere*, Kartuzija Pleterje 1974, 29–30.
- ⁴ Kardinal Henri de Lubac, *Catholicisme*, Cerf, Pariz 2003, 3.
- ⁵ Sveti Avguštin, nav. v: Henri de Lubac, *Catholicisme*, Cerf, Pariz 2003, 3.
- ⁶ Ciril Sorč, *Bog v iskanju človeka*, Salve, Ljubljana 2023, 99–100.
- ⁷ Christoph Schönborn, *Ljubiti Cerkev*, Družina, Ljubljana 1997, 122–125.
- ⁸ Prim. Janez Ferkolj, *Prenova iz izvira*, CH4, Ljubljana 2016, 252–271.
- ⁹ Henri de Lubac, *Die Kirche. Eine Betrachtung*, Johannes Verlag Einsiedeln, Einsiedeln 1968, 217.
- ¹⁰ Prim. H. de Lubac, *Méditation sur l'Église*, Cerf, Pariz, 209–210.
- ¹¹ Prim. Anton Strle, *Teologi za prihodnost. Izbrani spisi 4*, Družina, Ljubljana 1998.
- ¹² Prim. Christoph Schönborn, *Ljubiti Cerkev*, Družina, Ljubljana 1997, 19–24.
- ¹³ Henri de Lubac, *Méditation sur l'Église*, Cerf, Pariz 2006, 185.
- ¹⁴ Prim. Henri de Lubac, *Révélation divine. Affrontements mystiques. Athéisme et sens de l'homme*, Cerf, Pariz 2006, 845.
- ¹⁵ Brat Dysmas de Lassus, *Nevarnosti in stranpota v posvečenem življenju*, Salve, Ljubljana 2021, 253.
- ¹⁶ Sveti Janez Henrik Newman, *Skrivnost Cerkve*, Mohorjeva družba, Celje 1998, §228.
- ¹⁷ Sveta Terezija Deteta Jezusa, *Zadnji pogovori*, Karmeličanski samostan, Sora 1997, 95.
- ¹⁸ Prim. Anton Štrukelj, *Ti si Peter Skala*, Družina, Ljubljana 1996, 56.
- ¹⁹ Sveti Janez Eudes, *Čudovito Srce Božje Matere*, Kartuzija Pleterje 1983, 259.
- ²⁰ Benediktinski menih, *In Sinu Jesu*, Blejski otok, Bled 2024, 549.